

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2010/2157(INI)

19.4.2011

YTTRANDE

från utskottet för sysselsättning och sociala frågor

till utskottet för regional utveckling

över demografiska förändringar och konsekvenserna av dessa för
EU:s framtida sammanhållningspolitik
(2010/2157(INI))

Föredragande: Sari Essayah

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för regional utveckling att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet noterar att de demografiska prognoserna för åldrekvoten visar på en ökad polarisering mellan regionerna, eftersom det 2020 kommer att finnas 40 regioner där denna kvot ligger minst 25 procent över genomsnittet i EU, vilket förutom konsekvenserna för pensions- och hälso- och sjukvårdssystemen skapar allvarliga utmaningar när det gäller äldreomsorg, arbetsstyrkans storlek och utbildningsnivå och många andra sociala aspekter.
2. Europaparlamentet noterar att det europeiska samhällets åldrande döljer stora regionala ojämlikheter. Med tanke på att nationella uppgifter om befolkningsförändringarna skymmer lokala olikheter kan det ibland vara svårt att fastställa infrastrukturbehov och nödvändiga ekonomiska överföringar från centralregeringarna. Parlamentet uppmanar kommissionen att bidra till att förbättra kvaliteten och tillförlitligheten hos de statistiska uppgifterna om befolkningstrender.
3. Europaparlamentet konstaterar att ökad förväntad livslängd, sänkta födelsetal samt migration har lett till demografiska förändringar med betydande territoriell variation inom Europa, med stora skillnader mellan medlemsstater, regioner och städer, ibland till och med inom städerna.
4. Europaparlamentet anser att en ökning av den förväntade livslängden är en positiv faktor och bör uppfattas på det sättet. Parlamentet ber därför EU att se till att medlemsstaterna garanterar att pensionärerna, och särskilt dem som riskerar att bli fattiga, inte har råd med bostad eller kan sköta sig själva, hamnar i fattigdom.
5. Europaparlamentet anser att den senaste tidens ekonomiska och finansiella kris har förvärrat läget när det gäller demografiska trender i Europa och gjort det svårare att hitta en lösning på problemet.
6. Europaparlamentet medger dock att invandring, framför allt för regioner med nettoutvandring, erbjuder möjligheter att dämpa de negativa konsekvenserna av de demografiska förändringarna, och uppmanar därför medlemsstaterna att erkänna att integreringen av invandrare är en strategiskt viktig politisk åtgärd.
7. Europaparlamentet konstaterar att det för att uppnå Europa 2020-strategins mål om smart och hållbar tillväxt för alla kommer att vara viktigt att ta itu med de demografiska förändringarna. I detta sammanhang bör åldrandet ses som en möjlighet, inte som en belastning, där strukturfonderna erbjuder möjligheter för medlemsstater, regioner och städer.
8. Europaparlamentet framhåller att demografiska förändringar, särskilt den åldrande befolkningen, har påtagliga konsekvenser för tillhandahållandet av en social infrastruktur, såsom pensionssystem och hälso- och sjukvård, där regionala myndigheter behöver möta den förändrade efterfrågan från olika befolkningsgrupper.

9. Europaparlamentet anser att det bör finnas indikatorer som kompletterar BNP som kriterium för tilldelning av medel inom ramen för EU:s framtida sammanhållningspolitik. När det gäller demografiska förändringar är äldrekvoten den viktigaste indikatorn. Parlamentet betonar dock i detta avseende även betydelsen av andra sociala indikatorer, och noterar att utskottet för sysselsättning och sociala frågor nämner många viktiga indikatorer i sitt yttrande om betänkandet ”Bortom BNP – Att mäta framsteg i en föränderlig värld” (2010/2088(INI)), för att man mer effektivt ska kunna möta Europas utmaningar.
10. Europaparlamentet konstaterar att den demografiska omvandlingen har allvarliga konsekvenser för de enskilda regionerna och att den ställer krav på olika anpassningsstrategier i invandringsregioner respektive i regioner med minskande befolkning. Parlamentet konstaterar att livskvalitet inte definieras på samma sätt i regioner med minskande befolkning, vilka vanligtvis är landsbygdsregioner, och i regioner med befolkningstillväxt, och anser därför att det behövs olika stödstrategier.
11. Europaparlamentet betonar att Europeiska socialfonden (ESF) bör betraktas som en viktig resurs för att stödja utbildningsmöjligheter för ökad sysselsättning, omskolning och social integration av kvinnor, ungdomar och äldre medborgare. Parlamentet kräver att ESF:s fulla potential utnyttjas i detta avseende.
12. Europaparlamentet konstaterar att alla regioner, även sådana som har nettoutvandring, har en specifik potential inom en rad olika områden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i sina åtgärder prioritera strategier som gör det möjligt för sådana regioner att till fullo utnyttja sin egen utvecklingspotential, eftersom erfarenheterna visar att detta kan stimulera lokala och regionala ekonomiska och sociala aktörer och därigenom göra regioner med nettoutvandring mer attraktiva igen och vända migrationstrenden. Europaparlamentet noterar ESF:s betydelse i detta sammanhang och efterlyser integrerade program på regional nivå, så att Eruf, ESF, den gemensamma jordbrukspolitiken och miljöpolitiken bättre samordnas så att det blir möjligt att effektivt tillgodose landsbygdsområdenas behov, och parlamentet anser att sammanhållningspolitiken bör inriktas på att uppnå resultat i fråga om hållbar utveckling, utrotning av fattigdom, konkurrenskraft, sysselsättning och andra mål i Europa 2020-strategin. Parlamentet kräver att sammanhållningspolitiken ska ha som villkor att det uppnås resultat och att det fastställs mätbara mål och resultatindikatorer för att möjliggöra en löpande utvärdering. Parlamentet efterlyser en utvärdering och granskning av de resultat som uppnåtts genom tilldelning av medel från ESF.
13. Inom ramen för ESF efterlyser Europaparlamentet förbättringar av de äldres arbetsvillkor och arbetsförmåga samt incitament till de äldre att fortsätta att arbeta längre än för närvarande. Parlamentet begär att vidareutbildning arrangeras för de anställda för att möta de föränderliga behoven i arbetslivet, och framhåller att äldre företagare bör ges stöd.
14. Europaparlamentet anser att ESF-medel bör användas för att stödja utvecklingen av vårdtjänster, bland annat långvarig äldreomsorg, som är en ny potentiell sektor för tjänstemarknaden samt ett medel att uppnå högre sysselsättningsgrad, särskilt bland kvinnliga vårdgivare.
15. Europaparlamentet föreslår att de möjligheter som ESF erbjuder i större utsträckning

utnyttjas för att göra lokalt socialt kapital tillgängligt för lokala tjänster som är lokaliserade nära människor för att ta hänsyn till äldres särskilda behov och göra det möjligt för dem att leva ett självständigt liv så länge som möjligt. Parlamentet framhåller dessutom att regioner som har nettoutvandring behöver vidta åtgärder för att så långt som möjligt behålla en naturlig befolkningssammansättning, framför allt genom tillhandahållande av barnomsorg, en attraktiv utbildningsinfrastruktur och allmän tillgång till andra tjänster i allmänhetens intresse.

16. Europaparlamentet kräver att fördelaktiga förhållanden skapas för företagen, särskilt de små och medelstora företagen, genom antagande och anpassning av innovativa produkter och förfaranden.

17. Europaparlamentet anser att interaktiva förbindelser bör främjas mellan forskningsinstitutioner och företrädare för näringslivet.

18. Europaparlamentet anser att det inte borde finnas några randområden inom EU när det gäller sociala förhållanden och ekonomi. För att uppnå det målet krävs olika politiska insatser och åtgärder, exempelvis en politik som uppmuntrar ungdomar att stanna i eller flytta till randområden och som gör det möjligt för befolkningen där att försörja sig. Parlamentet konstaterar att i regioner med nettoutvandring förbättras livskvaliteten av innovativa och decentraliserade lösningar för den sociala infrastrukturen tillsammans med en högre grad av aktivt medborgarskap, samtidigt som den ekonomiska stabiliteten stärks, även bland unga. Parlamentet anser att regionala ekonomier och strukturer bör omstöras som en förberedelse för att klara effekten av den åldrande befolkningen och att de regioner där andelen äldre ökar snabbast kan användas som försöksområden för att testa och finansiera innovativa lösningar på regionala problem orsakade av snabba demografiska förändringar, och att man i detta sammanhang ska ta hänsyn till att det behövs social förnyelse och nyskapade tjänster inom många områden, bland annat när det gäller

- kombinerad av familjeliv och arbete, inbegripet ekonomiskt stöd och tillräcklig infrastruktur samt erkännande av vårdarbete,
- stöd till anställning av äldre genom mer flexibla anställningsförhållanden,
- stopp för marginaliseringen av regionerna och utveckling av regioner som släpar efter,
- säkrande av en allmän tillgång till högkvalitativa grundläggande tjänster i allmänhetens intresse, inbegripet äldreomsorg, eftersom allmän tillgång till sociala tjänster är en grundläggande rättighet och solidaritetsprincipen måste upprätthållas även när det råder demografiska obalanser,
- ökning av produktiviteten inom hälsosektorn och äldreomsorgen med hjälp av informations- och kommunikationsteknik,
- säkrande av friska och aktiva äldre som kan fortsätta att bo i sina egna hem och utnyttjande av äldre arbetstagares, entreprenörers och volontärers potential genom att deras anställningsbarhet och utbildning främjas, samt säkrande av ekonomisk delaktighet och kompetensutveckling (t.ex. genom utbildning) för en åldrande befolkning genom en

genomgripande reform av karriärplaneringen för äldre arbetstagare från 50 års ålder, som för närvarande ofta drabbas av diskriminering i rekryteringsförfarandena, otillräcklig tillgång till utbildning, inbegripet i nya färdigheter och tekniker, och svagt erkännande av vunna erfarenheter,

- praktiska åtgärder från medlemsstaternas sida för att hålla de äldre friska genom att garantera alla medborgare lika tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård och förbättra kvaliteten och säkerheten i den medicinska behandlingen,
- åtgärder i perioder då de äldres hälsa försämras samt tillhandahållande av lämplig utbildning och färdighetsträning för att garantera de äldre social delaktighet, och säkra av att utsatta grupper som invandrare, funktionshindrade och äldre kan delta i utbildning för att förbättra sin tillgång till informations- och kommunikationsteknik,
- främjande av invandring för att tillgodose den regionala arbetsmarknadens behov, eftersom högt kvalificerade invandrare kan vara av stor betydelse för vissa sektorer av den regionala ekonomin.

19. Europaparlamentet välkomnar i detta sammanhang kommissionens förslag om ett pilotpartnerskap för aktivt och hälsosamt åldrande, eftersom man inom ramen för detta projekt skulle kunna samordna utvecklingen av nämnda innovationer. Parlamentet begär att budgeten till sammanhållningspolitiken görs mer flexibel för att göra det möjligt att förverkliga nya idéer och strategier och främja risktagande och försök.
20. Europaparlamentet konstaterar att regional- och strukturpolitiken under den innevarande programperioden bygger på fondspecifika program, och anser att strukturfondsåtgärderna under nästa programperiod bör sammanställas i ett enda programdokument på lämplig regional nivå.
21. Europaparlamentet pekar på vikten av att satsa offentliga medel på små barn och stora familjer, bland annat genom att erbjuda barnomsorg och skydda ensamstående mödrar och enföräldersfamiljer, som är särskilt utsatta för social marginalisering, isolering och fattigdom. Sådana åtgärder är i allmänhetens intresse och bidrar till att skapa arbetstillfällen och utveckla den lokala och regionala ekonomin. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta till vara exempel på bästa praxis från regioner i olika medlemsstater.
22. Europaparlamentet rekommenderar därför kombinerade offentlig-privata investeringar i barnomsorg och förskola.
23. Europaparlamentet betonar att en tillfredsställande tillgång till omsorgstjänster för barn, äldre, funktionshindrade och andra personer i beroendeställning är nödvändig för att möjliggöra ett fullständigt och jämställt deltagande av män och kvinnor på arbetsmarknaden, något som kommer att påverka nivån på den informella vård som ges inom hushållen.
24. Europaparlamentet framhåller vikten av att offentliga myndigheter ingriper aktivt, särskilt genom att tillhandahålla sociala tjänster av allmänt intresse, i syfte att hjälpa familjer och små barn och möjliggöra omhändertagande och vård av äldre och av alla personer i beroendeställning.

25. Europaparlamentet framhåller att frivilligarbete och sociala nätverk på ett avgörande sätt bidrar till att tillgodose lokalbefolkningens behov i avfolkningsregioner, men de kan inte ersätta de offentliga myndigheterna när det gäller att tillhandahålla sociala tjänster av allmänt intresse i dessa regioner. Parlamentet anser att detta civila engagemang måste erkännas och att dess aktörer måste stödjas som parter i regionalpolitiken. På så vis inleds inlärningsprocesser, som gör det möjligt för en region att anta den utmaning som de demografiska förändringarna utgör.
26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att reformera sina skattesystem för att se till att personer som har gjort avbrott i sitt yrkesarbetande på grund av omsorgsansvar för barn eller äldre inte drabbas av försämringar i fråga om ålderspension och tillgång till socialförsäkringar.
27. Europaparlamentet efterlyser framtida ESF-regler som är lättare att förvalta och som därför gör det möjligt för små organisationer att utnyttja fonden bättre för att utveckla och förvalta socialt innovativa projekt. Parlamentet uppmanar kommissionen att i den framtida ESF öka finansieringen av transnationella pilotprojekt på EU-nivå för sociala frågor och sysselsättningsfrågor för att underlätta innovativt, regionalt, gränsöverskridande och makroregionalt samarbete i syfte att möta de gemensamma utmaningar som de demografiska förändringarna medför.
28. Europaparlamentet rekommenderar att medlemsstaterna och kommissionen inrättar användarvänliga webbplatser där allmänheten kan ta reda på vart EU:s sammanhållningsmedel verkligen går och vad som uppnås med hjälp av dem.
29. Europaparlamentet efterlyser ökade kunskaper om utsatta befolkningsgruppers potential att bidra till regionernas ”styrka” som en källa till social sammanhållning.
30. Europaparlamentet efterlyser ett nära samarbete mellan kommissionen och de nationella statistikkontor som tillhandahåller information om olika aspekter, bland annat befolknings- och migrationstal, för att övervaka uppgifter och analysera demografiska trender och därigenom bidra till en mer effektiv fördelning av medel i Europa i överensstämmelse med särskilda tillgångar och behov.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	14.4.2011
Slutomröstning: resultat	+: 41 -: 2 0: 3
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Mara Bizzotto, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Liisa Jaakonsaari, Ádám Kósa, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Tunne Kelam, Gesine Meissner, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Sógor, Emilie Turunen, Cecilia Wikström
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Edit Herczog